

Ber Norfund trekke seg

30. mai

Forfatter: Jonas Henmo og Aleksander Åsnes

Norfund må trekke søksmålet mot Honduras snarest, mener LO-veteran Jan Olav Andersen.

– Er vi i ferd med å redusere et lands muligheter til å føre en type politikk vi gjerne ville ført i vårt eget land?

Spørsmålet kommer fra fagforeningstoppen Jan Olav Andersen, som har ledet det store EL og IT-forbundet i LO, med 41.000 medlemmer, i en årrekke. I mars gikk han av som forbundsleder.

EL og IT-forbundet jobber med flere organisasjoner i Honduras og Andersen har besøkt landet tre ganger, sist i mars. Da møtte han Erick Tejada, energiminister i Honduras, som 19. mai sa til Klassekampen at de anser søksmålet fra det norske, statlige investeringsfondet Norfund som «en fiendtlig handling og et angrep på vår regjering».

– Når statsråden går ut på den måten, bør vi skjønne at vi er på feil vei. Da tenker jeg: Stopp det tullet der, dropp det søksmålet, og gå tilbake til forhandlinger, sier Andersen.

Vil heie på Honduras

Klassekampen har skrevet flere saker om at Norfund har gått til søksmål mot styresmaktene i Honduras.

Norfund, som er heleid av Utenriksdepartementet og finansiert over bistandsbudsjettet, har investert 280 millioner kroner i to solcelleparker i Honduras sammen med det norske selskapet Scatec.

I april gikk Norfund og Scatec til sak mot Honduras i Verdensbankens internasjonale voldgiftsdomstol fordi de mener myndighetene ikke betaler dem det de har rett på etter avtaler om kjøp av strøm.

Det skjer etter at Honduras har fått en ny, demokratisk valgt regjering som ønsker mer politisk kontroll, etter en lang periode preget av korrupsjon og storstilt privatisering av energisektoren i landet.

Energiminister Erick Tejada og Norfund har oppgitt ulike tall til Klassekampen om hva som er blitt betalt og ikke og hvor striden står. Andersen understreker at han ikke vet hvem som har rett og ikke vil mene noe om det.

– Et paradoks i denne saken er likevel at sterkt, offentlig eierskap av kraftressursene er noe vi ser på som en suksessfaktor i Norge. Vi må jo heie på Honduras sin rett til å gjøre det samme som vi har gjort, sier han.

Les Norfund sitt svar på kritikken mot slutten av denne saken.

Liten kontroll

Honduras gjennomgikk et kupp i 2009 og har lenge vært preget av korrupsjon og vold. Det har flere ganger blitt kåret til verdens farligste land som ikke er i krig.

President Xiomara Castro og hennes regjering, som karakteriseres som sentrum-venstreorientert, forsøker å rydde opp ved blant annet å reforhandle de svært gunstige strømkjøpsavtalene fra det gamle regimet.

– Regjeringen har egentlig kontroll over en veldig liten del av økonomien. Dermed har de også mindre handlingsrom. På energisida eier de nesten ingenting lenger, sier Andersen, og fortsetter:

– Derfor blir det veldig paradoksalt at Norfund, altså Norges bistandsfond, opptrer på en måte som går imot dette.

– Norfund skal investere i land med høy risiko, der private investorer kanskje ikke vil gjøre det. De peker på at det er enormt behov for investeringer i fornybar energi i land som Honduras.

– Det er jeg helt enig med dem i. Men det må være lokalt forankret. Og man må ha en helt annen kvalitetssikring på hvilke lokale partnere man samarbeider med.

– Norfund har lån på solcelleprosjektene som må nedbetales. Mener du at de bare skulle sagt ok, vi taper disse pengene og latt prosjektene gå konkurs?

– Det er alltid en risiko i å investere i sånne land. Det medfører også at man noen ganger må ta tapet. Det er ikke noen katastrofe. Hvordan tvisten med Honduras skal løses, har jeg ikke noen oppfatning om, bortsett fra at søksmålet må fjernes og at vi må sette oss ned med denne regjeringen med et litt annet utgangspunkt enn vi tydeligvis har hatt.

Svar fra Norfund

Per Kristian Sbertoli, direktør for samfunnskontakt i Norfund, er blitt fremlagt kritikken. Han sier at Norfund gjerne tar et møte med EL og IT-forbundet om saken og at hovedfokuset deres er å komme til enighet med myndighetene om en avtale.

«Vi har jevnlig dialog og godt håp en løsning alle parter vil kunne være tilfreds med», skriver Sbertoli i en e-post.

Når Andersen sier at det ikke er noen katastrofe om prosjektene går konkurs, undervurderer han imidlertid hvordan risiko for at langsiktige avtaler ikke respekteres, er et vesentlig hinder for utbygging av fornybar energi, skriver Sbertoli:

«Dersom vi aksepterer at regjeringsskifter i seg selv er tilstrekkelig begrunnelse for at avtaler ikke overholdes, vil det gjøre det enda vanskeligere å mobilisere kapital til slike investeringer. Det vil gjøre det umulig både å sikre energitilgangen som trengs for at land kan vokse ut av fattigdom og å stanse klimakrisen. Begge deler rammer de fattigste hardest.»

Søksmål på vent

I et skriftlig svar til Stortinget datert 23. mai, opplyser utviklingsminister Anne Beathe Tvinnereim (Sp), som er ansvarlig for eierstyringen av Norfund, om at Norfund har bedt om at videre behandling av søksmålet utsettes, for å få mer tid til forhandlinger.

Rødts Seher Aydar, som stilte spørsmålet Tvinnereim besvarte, mener at å sette søksmålet på vent ikke er godt nok.

– Søksmålet må trekkes, ikke bare settes på vent, sier Aydar.

Norfund mot Honduras

Norfund er et statlig investeringsfond som investerer penger fra bistandsbudsjettet i utviklingsland. Sammen med det norske selskapet Scatec har Norfund investert i to solparker i Honduras.

21. april gikk Norfund og Scatec til søksmål mot Honduras over penger de mener de har rett på.